

31.5.2017

VÉLEMÉNY

a Jogi Bizottság részéről

az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság és a Nőjogi és
Esélyegyenlőségi Bizottság részére

az Európa Tanács a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni
küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményének az Európai Unió
névében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatról
(COM(2016)0109 – 2016/0062(NLE))

A vélemény előadója: Jiří Maštálka

JAVASLATOK

A Jogi Bizottság felkéri az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságot és a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottságot mint illetékes bizottságokat, hogy jelentésükbe foglalják be az alábbi módosításokat:

Preambulumbekezdések

- A. mivel a nemek közötti egyenlőség az Európai Unió alapszerződésekben és az Alapjogi Chartában (a „Charta”) elismert egyik alapértéke és célkitűzése, amelyre vonatkozóan az Unió kötelezettséget vállalt arra, hogy valamennyi tevékenységébe beépíti; mivel a nők jogai emberi jogok, és mivel a nemek közötti egyenlőség alapvető fontosságú a növekedés, foglalkoztatás és társadalmi befogadás 2020-as összeurópai célkitűzéseinek eléréséhez;
- B. mivel az egyenlő bánásmódhoz és a megkülönböztetésmentességhez való jog az Európai Unió alapszerződéseiben elismert jog;
- C. mivel a Charta ezen kívül elismeri az emberi méltósághoz való jogot, az élethez való jogot és a személyi sérthetlenséghez való jogot, és tiltja az embertelen vagy megalázó bánásmódot valamint a rabszolgaság és a kényszermunka minden formáját (a Charta 1–5. cikke);
- D. mivel annak ellenére, hogy az Európai Unió határozott álláspontot képvisel¹ a nőkkel szembeni erőszak felszámolásának szükségességével kapcsolatban, és a jelenség leküzdése érdekében speciális kampányokat és helyi projekteket folytat, és bár a bűncselekmények és a szexuális zaklatás áldozatainak védelme, a gyermekek szexuális kizsákmányolása, a menekültügy és a migráció terén meglévő jogszabályok figyelembe veszik a nemi alapú erőszak áldozatainak különleges szükségleteit, a nőkkel szembeni erőszak mértéke továbbra is komoly aggodalomra ad okot Unió-szerte;
- E. mivel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének „A nők elleni erőszak: uniós szintű felmérés” című, 2014-ben megjelent tanulmánya² szerint a nemi alapú erőszak még mindig széles körben elterjedt jelenség, ahol az európai nők egyharmadát felnőtt életében legalább egyszer érte fizikai vagy szexuális erőszak, a fiatal (18–29 év közötti) nők 20%-a online tapasztalt szexuális zaklatást, minden ötödik nő (18%) átélt zaklatást, minden huszadik nőt megerőszakoltak, és tízből több mint egy nőnek volt része beleegyezése nélkül vagy erő alkalmazásával elkövetett szexuális erőszakban, és a legtöbb erőszakos eseményt nem jelentették a hatóságoknak;
- F. mivel az európai hozzáadott érték értékelése alapján a nőkkel szembeni erőszak és a nemi alapú erőszak Uniót terhelő éves költsége hozzávetőleg 228 milliárd EUR-t tett ki, amelyből évi 45 milliárd EUR-t költöttek köz- és állami szolgáltatásokra, a kiesett

¹ Lásd például: a Bizottság közleménye a nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó stratégiáról (2010–2015), COM(2010)0491 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52010DC0491&from=EN>); az Európai Unióban a nőkkel szembeni erőszak felszámolásáról szóló tanácsi következtetések (<http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=HU&f=ST%206585%202010%20INIT>)

² <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>.

gazdasági termelés pedig 24 milliárd EUR-t tesz ki;

- G. mivel a Bizottság a „Stratégiai szerepvállalás a nemek közötti egyenlőségért (2016–2019)” című dokumentumában hangsúlyozta, hogy a nők elleni erőszak és a nemi alapú erőszak, amely károsítja a nők egészségét és jólétét, karrierjét, pénzügyi függetlenségét és a gazdaságot, az egyik olyan fő problémát jelenti, amelyet a nemek közötti tényleges egyenlőség elérése érdekében kezelni kell;
- H. mivel az Európa Tanács egyezménye a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról (Isztambuli Egyezmény) az első nemzetközi jogilag kötelező erejű, részletes és átfogó nemzetközi szintű eszköz, amely foglalkozik a nők, valamint a férfiak és a gyermekek elleni erőszak megelőzésével és felszámolásával, a megelőzés, a védelem és támogatás, a bíróság elé állítás és a nők elleni és a családon belüli erőszak megszüntetése elvein alapulva, és hangsúlyozza a nemzeti szintű integrált szakpolitikák szükségességét;
- I. mivel a máltai elnökség alatt a Tanács kinyilvánította szándékát, és előrelépést is tett annak érdekében, hogy az Unió befejezze és véglegesítse az Európa Tanács nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló Egyezményéhez (Isztambuli Egyezmény) való csatlakozást; mivel a Tanács, a Bizottság és a Parlament 2017. február 3-án, Valtettában tett elkötelezettsége a nőkkel és lányokkal szembeni erőszak elleni zéró tolerancia megközelítés mellett az egyezmény teljes mértékű és hatékony végrehajtásának előfeltétele;
- J. mivel az egyezményt valamennyi tagállam aláírta, de eddig csak tizennégy ratifikálta;
- K. mivel a szexuális és reprodukív egészség és jogok emberi jogok, amelyek megsértése sérti a nők és lányok egyenlőséghez, megkülönböztetésmentességhez, méltósághoz és egészséghez, továbbá a nők szabadsághoz és önrendelkezéshez való jogát;
- L. mivel Európában és világszerte növekedett a szexuális és reprodukív egészséggel és jogokkal szembeni ellenkezés;
- M. mivel a nők elleni erőszak és a nemi alapú erőszak olyan típusú erőszakos bűncselekmény, amely nemi hovatartozása, nemi identitása vagy nemiségének kifejeződése miatt irányul az egyén ellen, és amely bizonyos nemhez tartozó egyéneket aránytalanul súlyosan érint; mivel a nemi alapú erőszak a nemek közötti egyenlőtlenségek oka és következménye is egyben;

Ajánlások

- i. emlékeztet arra, hogy az Európai Unió tagállamait, intézményeit, ügynökségeit, szerveit és irodáit, valamint az Unió egészét a Szerződések és az Európai Unió Alapjogi Chartája (a „Charta”), és különösen az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. és 3. cikke, az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 8. cikke és a Charta 23. cikke a nemek közötti egyenlőség biztosítására és előmozdítására kötelezi;
- ii. üdvözli, hogy az Isztambuli Egyezményben alkalmazott megközelítés teljes mértékben összhangban van az Unió által a nemi alapú erőszak jelenségével szemben alkalmazott

sokrétű megközelítéssel, valamint a külső és belső uniós szakpolitikák keretében tett erőteljes intézkedésekkel;

- iii. összefüggésben azzal, hogy a nőkkel szembeni erőszak a nők emberi jogainak súlyos megsértését és a hátrányos megkülönböztetés szélsőséges formáját jelenti, hangsúlyozza és megismétli, hogy az egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség nélkülözhetetlen a társadalom további fejlődéséhez, és a jogalkotásban, a gyakorlatban, az ítélkezési gyakorlatban és a mindennapi életben egyaránt érvényesülnie kell;
- iv. mély aggodalommal ismerte el, hogy a nők és lányok gyakran vannak kitéve a családon belüli erőszak, a női nemi szervek megcsönkítése, a becsületgyilkosságok, a prostitúcióhoz köthető emberkereskedelem, a szexuális zaklatás, a nemi erőszak, a kényszerházasság és egyéb bűncselekmények súlyos formáinak, ami a nők és lányok emberi jogai és méltósága súlyos megsértésének minősül;
- v. elismeri, hogy a családon belüli erőszak aránytalanul érinti a nőket, de hogy férfiak és gyermekek is válhatnak családon belüli erőszak áldozataivá, vagy ilyen esetek szemtanúivá;
- vi. aggodalommal tölti el, hogy az erőszak legtöbb esetét magánügynek tartják, ezért tolerálják, és nem jelentik azokat egy hatóságnak sem, ami azt mutatja, hogy további intézkedésekre van szükség ahhoz, hogy az áldozatok bejelentsék, min estek át, és segítséget kérjenek, valamint hogy biztosítsuk, hogy a szolgáltatásnyújtók ki tudják elégíteni az áldozatok szükségleteit, és tájékoztatni tudják őket jogaikról és a rendelkezésre álló támogatási módokról; emlékeztet arra, hogy a nők elleni erőszak ügyeiben hozott bírósági ítéletek aránya elfogadhatatlanul alacsony;
- vii. úgy véli, hogy az Isztambuli Egyezmény aláírása és megkötése emellett koherenssé tehetné az Unió jogi keretét és fellépését a nők elleni erőszakkal szemben azáltal, hogy összehangoltabb belső megközelítést alkalmaz, és megerősíti a nemzetközi fórumokon betöltött szerepét;
- viii. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy gyorsítsák fel az Egyezmény megkötésével kapcsolatos tárgyalásokat;
- ix. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot annak biztosítására, hogy az Unió Isztambuli Egyezményhez való csatlakozása után a Parlamentet teljes mértékben bevonják a nyomonkövetési folyamatba;
- x. emlékeztet arra, hogy az Unió Isztambuli Egyezményhez való csatlakozása nem mentesíti a tagállamokat az egyezmény nemzeti szintű ratifikálása alól és az alól, hogy nemzeti cselekvési tervvel rendelkezzenek a nőkkel szembeni erőszak elleni küzdelemre; ezért felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy rendelkezzenek nemzeti cselekvési tervvel a nőkkel szembeni erőszak elleni küzdelemre, és mindazon államokat, amelyek még nem tették meg, hogy ratifikálják és teljes mértékben hajtsák végre az Isztambuli Egyezményt;
- xi. hangsúlyozza, hogy a szexuális és reprodukció jogok alapvető jogok, amelyeket semmilyen okból nem lehet csorbítani;

- xii. megismétli, hogy az EUMSZ 3. cikkének (2) bekezdése értelmében az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik nemzetközi megállapodás megkötésére, ha annak megkötését valamely uniós jogalkotási aktus írja elő, vagy ha az hatásköreinek belső gyakorlásához szükséges, az Unió csatlakozása az Isztambuli Egyezményhez ezért olyan uniós jogi hatáskör, amely a közös szabályokat érintheti, vagy azok alkalmazási körét megváltoztathatja a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek – nemzetközi védelemben részesülő személyeket is ide értve – tartózkodási jogállásával kapcsolatos kérdések tekintetében, és a bűncselekmények áldozatainak jogaival kapcsolatos esetekben;
- xiii. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy – mint ahogyan azt a nők elleni erőszak elleni küzdelemre irányuló ajánlásokat tartalmazó, 2014. február 25-i állásfoglalásában már kérte – terjesszen elő jogi aktust, amely mind a statisztikai adatok összegyűjtésére szolgáló koherens rendszert, mind pedig a nőkkel és lányokkal szembeni erőszak és a nemi alapú erőszak valamennyi formájának megelőzésére és megbüntetésére szolgáló, és az igazságszolgáltatáshoz való könnyű hozzáférést lehetővé tevő megerősített tagállami fellépést biztosítja;
- xiv. megjegyzi, hogy az Uniónak az Isztambuli Egyezményhez való csatlakozásáról szóló COM(2016)0109 számú bizottsági javaslat megemlíti, hogy az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdése jogalapot biztosít a nők és gyermekek szexuális kizsákmányolása terén a fellépésre; felhívja ezért a Tanácsot arra, hogy aktiválja az áthidaló klauzulát, azaz fogadjon el egyhangú határozatot arról, hogy a nőkkel és lányokkal szembeni erőszak és a nemi alapú erőszak egyéb formái is az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdésében felsorolt bűncselekmények közé tartozik.

**ELJÁRÁS A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA
FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN**

Cím	Az Európai Uniónak az Európa Tanács a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményéhez történő csatlakozása	
Hivatkozások	COM(2016)0109 – 2016/0062(NLE)	
Illetékes bizottságok	LIBE	FEMM
A vélemény előadója A kijelölés dátuma	Jiří Maštálka 4.10.2016	
Vizsgálat a bizottságban	28.2.2017	23.3.2017
Az elfogadás dátuma	30.5.2017	
A zárószavazás eredménye	+: –: 0:	21 0 2
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Max Andersson, Joëlle Bergeron, Marie-Christine Boutonnet, Jean-Marie Cavada, Kostas Chrysogonos, Rosa Estaràs Ferragut, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Gilles Lebreton, António Marinho e Pinto, Pavel Svoboda, József Szájer, Axel Voss, Tadeusz Zwiefka	
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Pascal Durand, Angel Dzhambazki, Evelyne Gebhardt, Virginie Rozière, Kosma Złotowski	
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	João Pimenta Lopes, Jarosław Wałęsa, Josef Weidenholzer	

**NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS
A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN**

21	+
ALDE	Jean-Marie Cavada, António Marinho e Pinto
GUE/NGL	Kostas Chrysogonos, João Pimenta Lopes
EFDD	Joëlle Bergeron
ENF	Marie-Christine Boutonnet, Gilles Lebreton
PPE	Rosa Estaràs Ferragut, Pavel Svoboda, József Szájer, Axel Voss, Jarosław Wałęsa, Tadeusz Zwiefka
S&D	Mady Delvaux, Evelyne Gebhardt, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Virginie Rozière, Josef Weidenholzer
Verts/ALE	Max Andersson, Pascal Durand

0	-

2	0
ECR	Angel Dzhambazki, Kosma Złotowski

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodik